



## IKIMOKYKLINIO AMŽIAUS VAIKŲ DOROVINIŲ VERTYBIŲ UGDYMO (-SI) BŪDAI

**Gitana Baležentienė**

**dr. Algimantas Bagdonas** (*vadovas*)

*Kauno kolegija, Menų ir ugdymo fakultetas, Pedagogikos katedra*

**Tyrimo tikslas.** Atskleisti ikimokyklinio amžiaus vaikų dorovinių vertybių ugdymo(-si) būdus.

**Reikšminiai žodžiai:** bendradarbiavimas, dorovinės vertybės, ikimokyklinis amžius

**Tyrimo metodai.** Mokslinės literatūros analizė, apklausa raštu, apklausa žodžiu.

**Rezultatai ir išvados.** Mokslinės literatūros apžvalga bei atlikto tyrimo rezultatai leidžia konstatuoti, kad dorovės problemos bei jų reikšmė žmogaus ugdymui aptariamoms nuo seniausių laikų. Nėra konkrečios, vieningos dorovės sampratos. Dorovinė vertybių samprata traktuojama kaip reikšmingas, nekintantis, daugialypis bei sudėtingas fenomenas, kuris veikia žmogaus elgesį bei daro svarbią įtaką jo gyvenimui. Tiesa, gėris, grožis, meilė, pagarba, sąžiningumas, pasitikėjimas yra pagrindinės dorovinės vertybės klasifikacijos sistemose bei reikšmingiausios asmenybės ugdyme. Pastaruoju metu pasikeitė auklėjimo samprata, suteikta daug daugiau teisių ir laisvių šių dienų vaikams; tradicinę šeimą sparčiai keičia moderni šeima; tėvai panirę darbų ir problemų rutinoje, todėl per mažai skiria dėmesio savo vaikams; išaugo vaikų agresija, tarpusavio nesantaika, padažnėjo patyčios, nemokama užjausti, pagelbėti. Tai verčia susimąstyti apie šeimoje ir ikimokyklinio ugdymo įstaigoje vyraujančius dorovinio ugdymo būdus. Svarbu nuo pat mažens formuoti dorovės pamatą. Keliama tyrimo problema: nepakankamas šeimos ir pedagogų dėmesys dorovinių vertybių ugdymui(-si).

**Originalumas ir praktinis reikšmingumas.** Atlikus mokslinės literatūros analizę bei apibendrintus tėvų ir pedagogų apklausos rezultatus, nustatyta, kad vaiko asmenybės dorovinio ugdymo pamatas yra šeima. Lietuvos švietimą reglamentuojančiuose teisės aktuose akcentuojama dorovinių vertybių ugdymo(-si) svarba bei pabrėžiama, kad būtent šeima, po to – ugdymo įstaiga yra vaiko dorovinių vertybių šaltiniai. Pedagogas, rūpindamasis ugdytinių ateitimi, turi pats remtis dorovinių vertybių pagrindu, padedančiu pasiekti užsibrėžtus ugdymo tikslus. Šeimoje ir ikimokyklinio ugdymo įstaigoje taikomi ikimokyklinio amžiaus vaikų dorovinių vertybių ugdymo(-si) būdai (galimybės): asmeninis pavyzdys, edukacinė aplinka, žaidimai, bendravimas ir bendradarbiavimas, elgesio modeliai, kultūros elementų panaudojimas, pamokymas, pratinimas (jausti, kad kitam padarei gera ar bloga), draudimas, paskatinimas, darbas, ikimokyklinės ugdymo įstaigos ir šeimos bendradarbiavimas. Ugdytojai susiduria su dorovinių vertybių ugdymo(-si) problemomis (vartotojiškumo kultūros tendencijos, emigracijos procesai, šeimos struktūros kaita, kartų konfliktai, pedagogų kompetencija ir kt.), kurias iššaukia globalizacijos ir kaitos procesai, darantys didelę įtaką ne tik Lietuvos socialiniams, ekonominiams, kultūriniais pokyčiams, bet ir šeimos transformacijai bei visai švietimo sistemai.